

scheiding

scheiding

Het is niet niks als je ouders gaan scheiden. Misschien verschiet je er geweldig van. Misschien vind je de nieuwe duidelijkheid juist wel goed. Hoe dan ook, bij zo'n scheiding moet er van alles worden geregeld: waar ga je wonen, hoe vaak zal je de andere ouder zien en komen je broers en zussen bij jou wonen? Mag je ook je zegje doen? Is het onderhoudsgeld voor jou? In deze brochure kom je het allemaal te weten!

Ouders blijven ouders

Als ouders samen een kind hebben, nemen ze samen beslissingen over dat kind. Dat kan gaan over schoolkeuze, studierichting, medisch ingreep, ... Als ouders uit elkaar gaan, blijven ze evenveel ouder van hun kinderen. Er is een wet die zegt dat ouders ook na de scheiding het ouderlijk gezag samen moeten uitoefenen. Dit betekent dat ze na de scheiding, ook al woont hun kind misschien niet meer bij hen, evenveel recht blijven hebben om mee over het kind te beslissen. Ze zijn beiden en samen verantwoordelijk voor alle belangrijke zaken die met jou te maken hebben. Uitzonderlijk zal de rechter beslissen dat het 'ouderlijk gezag' slechts bij één ouder ligt. Ook dan mag je de andere ouder nog bezoeken en heeft hij het recht om te weten hoe jouw leven verloopt.

Hoorrecht

Kinderen en jongeren hebben het recht om bij zaken die hen aanbelangen (bijvoorbeeld een scheiding) hun mening te geven. Dat is je spreekrecht. Je kan altijd een gesprek vragen om je verhaal te doen bij de rechter. Je kan hiervoor bijvoorbeeld een brief schrijven. Dit wil niet zeggen dat de rechter je ook moet zien of uitnodigen voor een persoonlijk gesprek. Tijdens een scheidingsprocedure kan de rechter zelf beslissen of hij/zij je wil uitnodigen of niet.

Wanneer je ouders na een scheiding nog iets willen veranderen aan de regeling en hiervoor naar de jeugdrechter gaan, is deze verplicht je uit te nodigen vanaf dat je 12 jaar bent. Dit is je hoorrecht. Ben je

scheiding

jonger, dan mag de jeugdrechter zelf kiezen of hij je uitnodigt. Je kan zelf beslissen of je op deze uitnodiging ingaat. De rechter zal zelf naar je luisteren of aan een medewerker vragen om een gesprekje met jou te hebben. De rechter praat met jou om te horen hoe jij je voelt en hoe je naar de situatie kijkt. De rechter zal echter niet altijd beslissen wat je vraagt. Het gesprek met jou is maar één element waar hij/zij rekening mee moet houden.

Kiezen bij wie je gaat wonen

Je mag niet zelf kiezen bij wie je gaat wonen. Maar je moet ook niet kiezen bij wie je gaat wonen. Je kan dus wel je mening geven, maar je mag niet beslissen. Uiteindelijk beslissen je ouders of de rechtbank. Daarnaast moet de rechtbank ook rekening houden met de wetgeving en met argumenten van je ouders. Echt zelf kiezen en beslissen, kan pas als je 18 bent.

Verblijfs- en omgangsregeling

Als je ouders uit elkaar gaan en jij bent nog minderjarig, dan moet er een verblijfs- en omgangsregeling worden uitgewerkt. In de verblijfsregeling worden afspraken gemaakt wanneer een kind bij elk van zijn ouders zal verblijven en woont, zolang je minderjarig bent. Er bestaat geen vaste formule en je hoeft niet evenveel tijd door te brengen bij elke ouder. Er zijn veel verschillende mogelijkheden zoals:

- In de week bij je ene ouder, in de weekends bij de andere ouder
- In de week bij je ene ouder en om de twee weekends bij de andere ouder
- ...

Terwijl je bij één ouder verblijft, heeft de andere ouder recht op persoonlijk contact met jou. Hoe dat moet, wordt uitgewerkt in de omgangsregeling.

scheiding

Als je ouders het eens zijn, stellen ze zelf een verblijfs- en omgangsregeling op. Scheiden ze zonder tussenkomst van een rechter, dan kunnen ze dat onderling regelen. Scheiden ze in onderlinge toestemming, maar voor de rechtbank, dan zal de rechter de verblijfs- en omgangsregeling die ze zelf hebben opgesteld, bevestigen.

Geraken je ouders het niet eens, dan, kan een bemiddelaar in familiezaken hen helpen (zie verder). Een rechter kan eveneens een verblijfs- of omgangsregeling regelen als ouders het niet eens raken. De rechter velst dan een vonnis, rekening houdend met de wetgeving, met de argumenten van beide ouders en (bij voorkeur) met jouw mening.

Wijziging van een verblijfs- en omgangsregeling

Zijn jij of je ouders niet tevreden met de huidige regeling, dan zijn er drie mogelijkheden:

- zijn jij en je beide ouders het eens over een nieuwe regeling, dan kunnen je ouders de verblijfs- of omgangsregeling veranderen
- zijn je ouders het niet eens dan moet minstens één van beiden een procedure starten bij de rechter. In die procedure kan je dan vragen om 'gehoord' te worden. Vanaf 12 jaar moet je gehoord worden, als je jonger bent, kan hij met je praten maar is hij dit niet verplicht.
- ben jij het niet eens met de regeling die je ouders treffen, dan heb je een probleem, want als minderjarige kan je op eigen houtje geen regelingen veranderen. Je hebt geen eigen toegang tot de rechtbank. Als je niet minstens één van beide ouders kan overtuigen, kan je er weinig aan doen

Net zoals bij het opstellen van de regeling is het ook bij een wijziging van de regeling belangrijk dat ouders en kinderen hierover praten met elkaar. De 'bemiddelaar in familiezaken kan de dialoog ondersteunen (zie verder).

Geen naleving van de verblijfs- of omgangsregeling

Komen je ouders de regeling niet na, maar zijn ze het daarover wel eens, dan is er eigenlijk geen probleem. Zijn ze het niet eens, dan zijn er twee mogelijkheden:

- als er een verblijfs- of omgangsregeling is, zonder tussenkomst van de rechter, dan moeten zij zich, als ze het niet eens zijn, toch tot de rechter wenden. Die legt dan een regeling vast in een vonnis
- als de regeling wel vastgelegd is door de rechter, dan is er al een 'vonnis' en dat moet iedereen naleven. Brengt je moeder je bv. niet op het afgesproken tijdstip naar je vader, dan kan je moeder daarvoor gestraft worden. Daarnaast moeten beide ouders er ook voor zorgen dat jij de omgangsregeling naleeft

Als één van je ouders zich benadeeld voelt, kan hij of zij klacht neerleggen bij de politie. Als dit telkens opnieuw gebeurt, kan die ouder klacht neerleggen bij de rechtbank. Die kan een dwangsom en/of een gevangenisstraf opleggen.

Bemiddeling bemiddelaar in familiezaken

Bemiddeling is een manier om met conflicten om te gaan. Dit betekent dat de twee mensen die een conflict hebben, samen bij één iemand gaan om raad te vragen. Deze persoon moet neutraal zijn en helpt de mensen om terug met elkaar te praten of te zoeken naar een oplossing. De bemiddelaar beslist niet, de ouders beslissen zelf. Een bemiddelaar heeft een specifieke opleiding gevolgd en kan een welzijnswerker, advocaat, notaris of therapeut zijn.

Ouders die uit elkaar gaan, kunnen ten alle tijden een bemiddelaar in familiezaken inschakelen. Deze bemiddelaar helpt en ondersteunt je ouders met elkaar communiceren en een 'goede' regeling uitwerken. Ook voor jou kan een bemiddelaar een belangrijke persoon zijn die samen met jou en je ouders zoekt naar oplossingen. De bemiddelaar

scheiding

werkt aan een respectvolle omgang tussen ouders en kinderen en houdt rekening met de gevoelens van alle betrokkenen.

Kan er geen regeling met de bemiddelaar worden uitgewerkt, kunnen je ouders naar de rechtbank stappen.

De rechtbank kan dan oordelen wat de beste beslissing of oplossing is in jouw belang of welke ouder over jou mag beslissen.

Onderhoudsplicht - onderhoudsgeld

Je ouders dienen in jouw onderhoud te voorzien: huisvesting, levensonderhoud, toezicht, opvoeding en opleiding. Zolang je minderjarig bent, zijn ze daar samen verantwoordelijk voor. Als je al 18 bent, maar nog studeert, dienen je ouders dit betalen.

Als ouders uit elkaar gaan, dienen ze af te spreken hoe ze de onderhoudsplicht in de toekomst zullen verdelen. Het onderhoudsgeld is het geld dat de ene ouder aan de andere ouder geeft om mee te helpen betalen voor dingen die kinderen nodig hebben (de opvoedingskosten): eten, school, dokter, kleren,...Dit geld gaat dus niet naar jou, maar naar één van je ouders. Hoeveel onderhoudsgeld betaald wordt en wie aan wie betaalt, hangt af van vele factoren af, zoals het inkomen van je ouders.

Soms spreken mensen onderling een goede regeling af. Als dit moeilijk gaat, kunnen ze de hulp van een bemiddelaar inroepen. Lukt dat niet, dan wordt de rechtbank ingeschakeld. De rechter treft een regeling en beslist over het onderhoudsgeld.

Grootouders

Door de scheiding van hun kinderen verliezen grootouders soms het contact met hun kleinkinderen. Zij kunnen hun recht op contact laten gelden. Ook daar wordt dan een regeling voor getroffen. Omgekeerd heb jij als minderjarig kleinkind dat recht niet.

scheiding

Die regeling wordt liefst getroffen tussen grootouders, ouders en kinderen. Als dat niet lukt, kunnen je grootouders naar de jeugdrechter stappen. De jeugdrechter kan in uitzonderlijke gevallen oordelen dat het contact met je grootouders nadelig is voor jou. Dan kan hij bepalen dat ze jou niet of slechts heel beperkt kunnen zien. De jeugdrechter beslist wat volgens hem het meest in jouw belang is. Hij zal hierbij rekening houden met de wetgeving, met de argumenten van je ouders en grootouders en (bij voorkeur ook) met jouw mening.

Adressen, folders en websites

Bemiddeling vzw - www.bemiddelingvzw.be

Hier kan je terecht als je beroep wil doen op een 'bemiddelaar in familiezaken'. Je vindt op deze website per regio de contactgegevens van bemiddelaars in familiezaken.

JAC's (=Jongerenadviescentra) www.jac.be

In een JAC kan je terecht met alle vragen en problemen, dus ook met vragen over echtscheiding. In een JAC kan je zonder afspraak en anoniem terecht, per e-mail, telefoon en brief. Er is zeker ook een JAC in de regio waar jij woont.

Jeugd en Seksualiteit vzw - Koningin Astridlaan 106 bus 2 - 2800 Mechelen - 015/20.69.68

info@jeugdensexualiteit.be en www.jeugdensexualiteit.be

Boekjes:

- Uit elkaar voor kinderen (van 6 tot 11 jaar), € 4
- Uit elkaar voor jongeren (van 12 tot 18 jaar), € 4
- Uit elkaar voor ouders, € 2

Justitiehuisen - http://www.just.fgov.be/nl_htm/organisation/html_org_justitiehuisen/mj.html

scheiding

In een justitiehuis kan je gratis juridisch advies inwinnen bij een justitieassistentie en/of een advocaat. Dit advies is niet specifiek naar jongeren gericht en is uitsluitend 'juridisch'.

Kinderrechtswinkels - www.kinderrechtswinkel.be

In de Kinderrechtswinkels vind je informatie over ouderlijk gezag, omgangsregeling, informatieregeling, het hoorrecht van kinderen, naamswijziging enz.

Kinderrechtswinkel Brugge

Kleine Hertsbergstraat 1 – 8800 Brugge – 050/33.95.84

Kinderrechtswinkel Gent - Geldmunt 24 - 9000 Gent - 09/233.65.65

www.kinderrechtswinkel.be

Kinder-en Jongerentelefoon -

Bel gratis naar het nummer 102 - www.kjt.org

Hier kan je terecht om je verhaal te doen en advies te vragen. De Kinder- en Jongerentelefoon krijgt veel vragen over echtscheiding van je ouders en alles wat ermee samenhangt. Bijvoorbeeld als je iets wilt weten over de omgangsregeling. Of als je liever bij de andere ouder wilt wonen en niet weet hoe je dat aan moet pakken.

Kinderrechtencommissariaat- Leuvenseweg 86 - 1000 Brussel - 02/552.98.00

kinderrechten@vlaamsparlement.be en www.kinderrechten.be

Steunpunt Algemeen Welzijnswerk - Diksmuidelaan 50 - 2600

Berchem - 03/366.15.40

www.steunpunt.be en www.caw.be

Hier kan je terecht als je beroep wil doen op een 'bemiddelaar in familiezaken'. Zij kunnen je dan doorverwijzen naar een Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) in jouw buurt die aan bemiddeling doet.

JIP

En dan is er ook nog het JIP!

Wil je meer uitleg over dit thema? Wil je één van de vermelde websites of folders bekijken? Loop dan binnen in het JIP of jongereninformatiepunt. Je kan er terecht met vragen of problemen in verband met wonen, werk, seks, relaties, sport, jeugdverenigingen, vorming, drugs, geld, cultuur, toerisme, mobiliteit, gezondheid, onderwijs, geweld enz.

In een JIP kan je zelf informatie opzoeken, maar je bent er ook welkom voor een gesprek. Als je wil, zoekt de JIP-medewerker mee naar een antwoord op je vraag of een oplossing voor jouw probleem. Heb je verder advies, hulp of begeleiding nodig, dan word je doorverwezen naar een persoon of dienst die je verder kan helpen.

Voor het adres en het telefoonnummer van een JIP in de buurt: zie www.jips.be.

Vlaams InformatiePunt Jeugd vzw

Zuidlaan 25 • 1000 Brussel

www.jips.be